

ปัญหาของการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง
ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

นายชีวิน อินทรานุกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-217-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16402670

PROBLEMS CONCERNING CONSERVATION REGIME OF THE LIVING RESOURCES
IN THE HIGH SEAS UNDER UNCLOS 1982

Mr. Cheewin Intranukul

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-217-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาของการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวงภายใต้อนุสัญญา

สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

โดย

นายชีวิน อินทรานุกูล

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....*Santi Ungsuvarn*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Suri Keerati Saeityarat ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

ค. บัจจุสานนท์อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์)

Yim Pichayกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ุ เชื้อบุญชัย)

.....*Sorn Jit*.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สรจักร เกษมสุวรรณ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชีวิน อินทรานุกูล : ปัญหาของการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวงภายใต้อนุสัญญา
สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (PROBLEMS CONCERNING
CONSERVATION REGIME OF THE LIVING RESOURCES IN THE HIGH SEAS UNDER
UNCLOS 1982) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์, หน้า. ISBN 974-632-
217-6

เป้าหมายของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อศึกษาปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง
ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้พบว่าปัญหาของการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ก็คือ 1.) ความ
ไม่พอเพียงของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อกำหนดปริมาณสัตว์น้ำที่พึงอนุญาตให้จับได้สูงสุด เพื่อกำหนด
มาตรการในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ 2.) บทบัญญัติในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง
ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 กำหนดแนวทางการอนุรักษ์ไว้อย่างกว้างๆ
และขาดรายละเอียด 3.) ขาดองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจในการควบคุมดูแลในเรื่องการอนุรักษ์
ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง 4.) ปัญหาของทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขต และทรัพยากรสัตว์น้ำชนิดพันธุ์
ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ที่มีวงจรชีวิตทั้งในทะเลหลวงและทะเลที่อยู่ในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ก่อให้เกิด
การขัดกันระหว่างสิทธิของรัฐชายฝั่งกับรัฐที่ทำประมงในทะเลหลวง

ดังนั้น ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ 1.) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
สนับสนุนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การประมงมากขึ้น 2.) ให้รัฐต่าง ๆ ร่วมมือกันทำความตกลงในระดับ
ภูมิภาค เพื่อให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในแต่ละภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3.) ให้รัฐต่าง ๆ
ร่วมมือกันในระดับระหว่างประเทศ เพื่อจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากร
สัตว์น้ำในทะเลหลวงโดยตรง 4.) รัฐต่าง ๆ ควรร่วมมือกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขตและ
ทรัพยากรสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ โดยเข้าร่วมในอนุสัญญาดังกล่าว

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C370085 : MAJOR LAW

KEY WORD: PROBLEMS/CONSERVATION/LAW OF THE SEA

CHEWIN INTRANUKUL : PROBLEMS CONCERNING CONSERVATION REGIME OF THE LIVING RESOURCES IN THE HIGH SEAS UNDER UNCLOS 1982. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHUMPORN PACHUSANOND, D.E.A. pp. ISBN 974-632-217-6

This thesis aims to study all problems regarding to the conservation of the living resources in the high seas under UNCLOS 1982

The finding of my thesis may be enumerated as follow: 1.) the insufficiency of scientific data and informations of marine life circles on the high seas using as basis for ascertaining the total allowable catch 2.) the provisions of UNCLOS specifically on the conservation in the high seas setting up only the framework but not giving details for its implementation 3.) the lacking of the competent authorities in the international arena taking care directly of the conservation of the living resources in the high seas 4.) the problems of rights and duties between the distant water fishing nations and coastal states on straddling stocks and highly migratory species occuring between the EEZ and the adjacent zone beyond this area

The solution would be suggested as follow: 1.) it would be strongly supported the marine scientific researches especially on the life circles of the marine resources in the high seas. 2.) the regional cooperation must be set up envisaging to the conservation of the living resources on the high seas among the countries concerned 3.) the competent international authorities would be created for ecsuring the law enforcement on living resources conservation on the high seas. 4.) the problem of straddling stocks and highly migratory species among states concerned can be settled by reaching an agreements or membered to the involved international convention.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ตลอดจนความกรุณาและเอาใจใส่ของรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์ได้สละเวลาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่อผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.วีระวัฒน์ หงสกุล ที่ท่านอาจารย์ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ตลอดจนเอกสารในการค้นคว้าในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรราช ที่รับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และอาจารย์ ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธุ์ เชื้อบุญชัย ที่ได้ชี้แนะและให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้เขียนตลอดมา

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาของผู้เขียน เป็นอย่างมากที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนคาดหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษานในเรื่องนี้ได้บ้าง หากเกิดข้อผิดพลาดประการใดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความกรุณาและเอาใจใส่ช่วยเหลือผู้เขียนในการค้นคว้าด้วยความเต็มใจเป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณคุณกานินกา รสรื่น ที่ได้ช่วยเหลือจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ชีวิน อินทรานุกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ผ
สารบัญภาพ.....	ผ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐานของวิทยานิพนธ์.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
วิธีการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 สัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	8
ความเป็นมาในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	12
1. ความเป็นมาในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ในมหาสมุทรแอตแลนติกตะวันออกเฉียงเหนือ.....	13
2. ความเป็นมาในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ในมหาสมุทรแอตแลนติกตะวันตกเฉียงเหนือ.....	15
3. ความเป็นมาในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ในมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันออกเฉียงเหนือ.....	18
4. ความเป็นมาในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ในมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกเฉียงเหนือ.....	20

5. ความเป็นมาในการสร้างกฎเกณฑ์สากลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	21
ทรัพยากรสัตว์น้ำและผลผลิตรวมจากทะเลหลวง.....	30
1. ปลาวาฬ.....	32
2. ปลาทูนาและปลาที่คล้ายกับปลาทูนา.....	37
3. ปลาแซลมอน.....	44
4. ปลาหมึก.....	48
5. ปลาฉลาม.....	52
6. Ocean horse mackerel.....	54
7. Mesopelagic fish.....	55
8. เต่าทะเล.....	55
9. ทรัพยากรสัตว์น้ำอื่น ๆ.....	57
บทที่ 3 หลักการและวิธีการทั่วไปในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง	58
หลักการทั่วไปในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	62
1. หลักการที่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำยั่งยืนสูงสุดที่ประเมินได้ ในทางชีวภาพ (Maximum Sustainable Yield).....	63
2. หลักการที่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำยั่งยืนสูงสุดที่ประเมินได้ ในทางเศรษฐกิจ (Maximum Economic Yield).....	71
3. หลักการที่ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำยั่งยืนสูงสุดโดยให้เกิด ประโยชน์แก่สังคมสูงสุด (Maximum Social Yield)....	73

วิธีการทั่วไปในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	76
1. การกำหนดเครื่องมือในการทำการประมง.....	79
2. การกำหนดฤดูกาลในการทำการประมง.....	83
3. การกำหนดขนาดของปลาที่จะทำการประมง.....	84
4. การกำหนดพื้นที่ในการทำการประมง.....	85
5. วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวงในอนุสัญญา....	
ส่วนภูมิภาคต่าง ๆ.....	87
บทที่ 4 หลักกฎหมายและข้อกำหนดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวงตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982	122
หลักกฎหมายพื้นฐานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง	123
1. หลักการจำกัดการใช้สิทธิเกินสมควร (Non-abuse of right).....	123
2. หลักเสรีภาพในทะเลหลวง.....	133
ข้อวิจารณ์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982	
เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	136
1. บรรยายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง	137
2. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง.....	140
3. องค์การที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง	162
3.1 องค์การระหว่างประเทศที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ.....	163
3.2 องค์การประมงระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค.....	175

4.	การปรับใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ	
	ในทะเลหลวง.....	186
4.1	อนุสัญญาส่วนภูมิภาคกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	187
4.2	การดำเนินการตอบโต้ต่อการละเมิดการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง.....	191
บทที่ 5	สู่ทางในอนาคตเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ;	
	ทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขตและทรัพยากรสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ	196
	ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขตและ	
	ทรัพยากรสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ.....	198
	ปัญหากฎหมายทะเลที่เกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์น้ำคร่อมเขตและทรัพยากร	
	สัตว์น้ำชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ.....	204
	แนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรคร่อมเขตและทรัพยากร	
	สัตว์น้ำชนิดพันธุ์ที่มีการย้ายถิ่นอยู่เสมอ.....	208
บทที่ 6	บทสรุปและเสนอแนะ.....	222
	รายการอ้างอิง.....	229
	ภาคผนวก.....	235
	ประวัติผู้เขียน.....	244

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางแสดงจำนวนของปลาหมึกที่คาดคะเนเป็นตันในแต่ละชนิดพันธุ์.....	51
ตารางแสดงหลักการและวิธีการในการอนุรักษ์ในอนุสัญญาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์น้ำ.....	88
ตารางแสดงองค์ประกอบระดับภูมิภาคของ FAO.....	170
ตารางแสดงองค์การประมงระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค.....	178

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

แผนภาพแสดงแหล่งของบลาวาฟ.....	33
แผนภาพแสดงแหล่งของปลาทูน่าและปลาที่คล้ายกับปลาทูน่า.....	39
แผนภาพแสดงหลักเสรีภาพในการทําประมงในทะเลหลวงและซ้อจํักัด.....	132

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย